

JHNY

Case-keskiviikko Tarjousten vertailu

10.12.2025 JHNY, Teams-koulutus

Ohjelma

- Tarjouspyynnön määrittelystä poikkeaminen
 - MAO:339/2025, MAO:360/2025, MAO:200/2025
- Vertailuperusteet ja vertailuperusteiden soveltaminen
 - MAO:144/2023, MAO:313/2025
- Liian suppeat perustelut
 - MAO:308/2023, MAO:718/2024
- Poikkeavat pisteytysmallit
 - MAO:512/2025, MAO:349/2025

Vertailuperusteet hankintalaissa

93 § Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen valinta

*Tarjouksista on valittava **kokonaistaloudellisesti** edullisin tarjous. Kokonaistaloudellisesti edullisin on tarjous, joka on hankintayksikön kannalta hinnaltaan halvin, kustannuksiltaan edullisin tai hinta-laatusuhteeltaan paras.*

- EU-kynnysarvot ylittävät Urakat ja palvelu kisat pitää perustella jos valintaperusteena pelkästään halvin hinta
- Perustelusta tai niiden puuteesta ei voi kuitenkaan valittaa

Vertailukriteerit

- Tarjoajan valinta tehdään vertailukriteerien perusteella
- Vertailuperusteena kokonaistaloudellinen edullisuus
- Pelkkä hinta
- Pelkkä laatu (kiinteä hinta)
- Hinnan ja laadun yhdistelmä

- Vertailukriteerit tulee ilmoittaa tarjouspyynnössä
- Vertailun tulee perustua tarjouspyynnössä ilmoitettuihin kriteereihin

Hankintayksikön on ilmoitettava vertailuperusteet (jossain näistä):

- Hankintailmoituksessa
- Tarjouspyynnössä
- Neuvottelukutsussa

Vertailuperusteista

Vertailuperusteet voivat liittyä:

Laadullisiintekijöihin

Yhteiskunnallisiin
tekijöihin

Ympäristötekijöihin

Sosiaalisiintekijöihin

Innovatiivisiin
ominaisuuksiin

Laatuun liittyviä perusteita voivat olla:

tekniset ansiot

esteettiset ominaisuudet

toiminnalliset ominaisuudet

esteettömyys ja käyttäjät
huomioon ottava suunnittelu

käyttökustannukset

kustannustehokkuus

myynnin jälkeinen palvelu

tekninen tuki

huolto ja toimituspäivä

toimitus- tai toteutusaika

Toteutukseen osoitetun henkilöstön

Pätevyyden

Kokemuksen

Henkilöstön organisoinnin

(Voi käyttää, jos osoitetun
henkilöstön laadulla voi
olla merkittävä vaikutus
hankintasopimuksen
toteuttamisessa)

Vertailuperusteiden painotus

- Hankintayksikön on yksilöitävä vertailuperusteiden suhteellinen painotus esim.

Hinta: 40%

Laatuperuste 1: 50%

Laatuperuste 2: 10%

- Painotus voidaan ilmaista myös ilmoittamalla kohtuullinen vaihteluväli (esim. neuvottelumenettely).

Hinta 20-40%

Laatuperuste 1: 60-80%

- Vertailuperusteiden on liityttävä hankinnan kohteeseen
- eivät saa antaa HY:lle rajoittamatonta valinnanvapautta
- oltava syrjimättömiä
- varmistettava todellisen kilpailun mahdollisuus

Epäselvissä tapauksissa HY:n on tarkistettava tarjoajien antamien tietojen ja näytön paikkansapitävyys

Objektiivinen kriteeri

- Esim. Hintapisteet=
 - Halvin hinta/tarjouksen hinta \times Hinnan painoarvo
- Esim. Takuu aika pisteet
 - 5 pistettä jos 5v
 - 0 pistettä jos 3v
- *Tarjottu takuu 5v -> Tarjoaja saa takuusta 5 pistettä*

Objektiivisia kriteerejä ei tarvitse perustella sanallisesti tarjousten vertailussa

Subjekttiivinen kriteeri

- Esim. Tarjoan tarjoamalla henkilöllä on seuraava kokemus....
- Täysin vastaava kokemus 10 pistettä
- Osittain vastaava kokemus 5 pistettä
- Ei lainkaan vastaava kokemus 0 pistettä

*Tarjoaja X saa kokemuksesta 5 pistettä.
Koska....(perustelut)*

Perustuu HY:n
arvioon eli pitää
perustella sanallisesti
tarjousvertailussa

Hinnan pisteytys

- Usein käytössä suhteellinen vertailu: maksimipisteet \times (halvin hinta \div tarjottu hinta)
 - Mallista esitetty kritiikki: lopputulos riippuu saapuneista tarjouksista ja on arvaamaton
- Esim. muita hinnan pisteytysmalleja:
 - Halvin tarjous saa 50 pistettä, toiseksi halvin (hinnasta riippumatta) 40 pistettä, jne.
 - Hintaero tiettyyn ennakolta asetettuun hintaan nähden
 - Pienten hinnan erojen piste-eron ”leventäminen” laskukaavoilla

Ennakkokysymykset

Kysymys 1: Mitä voimme tehdä, jos huomaamme virheen cloudian kaavassa?

Vastaus: Jos kaavassa merkittävä virhe, oletettavasti hankintayksikön ”moka”. Vaikea korjata. Pitää arvioida tapauskohtaisesti.

Kysymys 2: Vaihtoehtoisten tarjousten vertailusta ja niihin liittyvistä huomioista ja riskeistä olisi mielenkiintoista kuulla.

Vastaus: Vaihtoehtoinen tarjous yleensä vaikea vertailla. Vaihtoehtoista tarjousta pitää verrata muihin tarjouksiin ja sen tulee täyttää tarjouspyynnön vaatimukset. Jos vaihtoehtoisia tarjouksia halutaan, pitäisi HY:n määrittellä käytännössä tarjouspyynnössä ”raamit” vaihtoehdoille.

Oikeuskäytäntöä
”Pisteyttämisestä
tarjouspyynnön
mukaisesti”

MAO:339/2025 Tausta 1/3

- Hankinnan kohteena Asiakaskokemusta mittaava ohjelmiston Saas-palveluhankinta.
- Hankinnan ennakoitu arvo noin 250.000€
- Valitus: tarjoaja on saanut tarjouspyynnössä ilmoitetusta pistetaulukosta poikkeavia pisteitä
”Sanallisissa arvioissa laatu on arvioitu ”hyväksi” ”tyyydyttävän” sijaan ja valittajalle annettu **viisi pistettä**. Tarjouspyynnössä ”hyvän” mukainen pistemäärä on ollut **kuusi pistettä**. Pisteiden korjaaminen aiheuttaisi sen, että valittaja voittaisi tarjouskilpailun. ”

MAO:339/2025 Pisteytyksestä tarjouspyynnöllä 2/3

- Välilehdellä 'Laatuarviointitaulukko' kuvataan pisteytettävät tekijät, joilla annetaan tarjotulle järjestelmäkokonaisuudella laatuasteina laskettava pistemäärä. Pisteytettäviä asioita on kolme (3) ja kokonaisuudesta saa siis yhteensä 0–33 pistettä. Ellei toisin mainita, desimaalit (0,1-0,9) ovat mahdollisia pisteytyksissä. Pyydettyt tiedot, pisteytysperusteet ja pisteytyksessä painotettavat seikat kuvataan välilehdellä 'Laatuarviointitaulukko'.
- Erinomaisesti = 11 pistettä
- Erinomainen vastaus vastaa uskottavasti kaikkiin painotettuihin kohtiin konkreettisesti ja tilaajan tarpeet erinomaisesti huomioiden. Erinomainen vastaus myös huomioi kaikilta osin tilaajalle olennaiset asiat ja näkökulmat kyseiseen kysymykseen. Sisällöltään erinomaisessa vastauksessa kuvailtu kokonaisuus vastaa miltei kaikilta osin Tilaajan tarpeita sellaisenaan, eikä kokonaisuus vaadi räätälöintiä tai muokkauksia.
- Kiitettävästi = 8 pistettä
- Kiitettävä vastaus vastaa uskottavasti lähes kaikkiin painotettuihin kohtiin....

MAO:339/2025 Lopputulos 3/3

- **Tarjouspyyntöasiakirjoissa ei ole mainintaa** siitä, että arviointiryhmä arvioisi tarjoukset pisteytystaulukosta poikkeavasti tai että ryhmän antamista pisteistä muodostettaisiin keskiarvo.
- Koska hankintayksikkö on antanut laatuarviointitaulukon osalta suoritettussa tarjousvertailussa sekä valittajalle että voittaneelle tarjoajalle **pisteytysasteikosta poikkeavia pistemääriä**, tarjousten vertailu on suoritettu tarjouspyyntöasiakirjoissa ilmoitettuun nähden virheellisesti.
- Lopputulos: Kisa uusiksi ja oikeudenkäyntikulut hankintayksikön maksettavaksi

MAO:360/2025 Tausta 1/3

- Kyseessä EU-kynnysarvot ylittävä avoimella menettelyllä toteutettu ATK-laitteiden ja -tarvikkeiden tavarahankinta ajalle 1.2.2025–31.12.2027+optio.
 - Hankinnan ennakoitu arvo noin 25 milj.€
- Valittajan väite: Hankintayksikkö ei ole pisteyttänyt valittajan tarjousta laatuvertailussa arvioidun työnäytteen osalta tarjouspyynnön arviointiperusteiden mukaisesti. Hankintayksikkö on menetellyt pisteytyksessä tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaatteiden vastaisesti.
- Arvioinnin suorittaneiden henkilöiden arvioinnit ovat olleet keskenään ristiriitaisia, mikä on omiaan osoittamaan, että valittajan tarjous on pisteytetty virheellisesti.

MAO:360/2025 Työnäyte 2/3

- *Työnäytetilaisuus*
- *Työnäytteessä tarjoajan tulee esittää tarjotun kokonaisuuden toiminnallisuus yhteensä viidessä (5) erikseen kuvatussa käyttötilanteessa, jotka on valittu määriteltyjen pakollisten toiminnallisuuksien pohjalta.*
- *Työnäytteestä tarjoaja voi saada maksimissaan 25 pistettä, jolla on vaikutusta kokonaistaloudellisesti edullisuuden arvioinnissa.*
- *Pisteiden jakautuminen eri käyttötilanteiden kesken on seuraavanlainen.....*

Järjestetty
tilaisuus jossa
tarjoaja on
esitellyt
tuotettaan

MAO:360/2025 Lopputulos 3/3

- Hankintayksikkö on myös ottanut tarjousten pisteytyksessä huomioon sellaisia seikkoja, joita ei ole tarjouspyyntöasiakirjoissa mainittu pisteytysperusteina, minkä voidaan osaltaan katsoa osoittavan pisteytysperusteiden avoimuutta.
Sanallisessa pisteytyksessä annettu painoarvoa:
- Kuinka laitevalmistajan kanssa käytävä yhteistyö näkyy/kuuluu konkreettisesti tilaajalle päin.
- Vakiolaitteiden puskuroidin alustavien määrien esittäminen
- MAO: Tarjousten vertailu on jättänyt hankintayksikölle lähes rajoittamattoman harkintavallan tarjousten pisteyttämisessä ja vertailussa
- Lopputulos: Hankintaa ei saa laittaa täytäntöön (1milj.€ uhkasakko)

MAO:200/2025 Tausta 1/3

- EU-hankintailmoituksella nopeutetulla avoimella menettelyllä toteutettavasta rekrytointijärjestelmän palveluhankinnasta 48 kuukauden ajalle.
 - Hankintayksikön arvo noin 300.000 €
 - Haettu täytäntöönpanolupaa-> ei myönnetty
- Valittajan väitös: Tarjouspyynnön mukaan pisteytyksen tulee perustua käytettävyyssarviointiin tarjouspyynnössä annetuilla käyttötapauskuvauksilla
 - Tarjouksia on kuitenkin arvioitu sellaisten toiminnallisuuksien perusteella, joita ei ole lainkaan ilmoitettu käyttötapauskuvauksissa.

MAO:200/2025 Subjekttiivinen arviointi 2/3

- *Markkinaoikeus viittaa hankintalain 93 §:n 5 momentin esitöissä (HE 108/2016 vp s. 203) todettuun ja toteaa, että subjektiivisen arvioinnin käyttäminen tarjousten vertailussa esimerkiksi siten, että hankinnan kohteena olevan järjestelmän tulevat käyttäjät arvioivat tarjottujen järjestelmien toimintojen ja toiminnallisuuksien laatua, ei ole hankintasäännösten vastaista, kunhan laatuvertailussa varmistetaan tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu.*

MAO:200/2025 Lopputulos 3/4

- MAO: vapaamuotoisten kysymysten esittäminen joistakin järjestelmän toiminnallisuuksista ja vain joillekin tarjoajille on voinut johtaa siihen, että arviointitilaisuuksien esittelyaikaa on päädytty käyttämään eri tavoin ja eri seikkojen käsittelyyn eri tarjoajien kohdalla.
- On mahdollista, että arviointiryhmän jäsenet ovat joidenkin tarjoajien osalta päätyneet ohjaamaan arviointitilaisuuden kulkua sellaisiin seikkoihin, jotka ovat olleet käyttötapauskuvauksiin nähden tarjoajan kannalta ennakoimattomia.
- Toisen tarjoajan kohdalla samasta toiminnallisuudesta ei välttämättä ole esitetty kysymyksiä, minkä takia toiminnallisuus ei ole noussut arviointitilaisuudessa esille ja tämä on vaikuttanut myös pisteytykseen.
- MAO: lisäksi vaikuttaa että pisteitä annettu tai vähennetty muistakin kuin niistä perusteista kuin mitä tarjouspyynnöllä on mainittu
- Lopputulos: Kisa uusiksi

- Pisteytyksen tulee perustua ilmoitettuun

->Tarkista loppupisteytyksen sanallinen perustelu suhteessa tarjouspyynnön perusteluihin

Pisteytysperusteiden tulee olla yksiselitteisiä

-> Tarkista että eri asiakirjoilla ei ole ristiriitaista tietoa vertailusta

- Arviointitilaisuuksilla tulee olla vastaavan tasoiset tarjoajille

->Syytä laatia käsikirjoitus jonka mukaan tilaisuuksissa edetään

JHNY

Vertailuperusteet ja vertailuperusteiden soveltaminen

Soveltuvuusvaatimukset, hankinnan vähimmäisvaatimukset ja vertailuperusteet pidettävä erillään

- Soveltuvuusvaatimus = tarjoajalle asetettava yleinen vaatimus
 - Tarkoituksena varmistaa, että tarjoaja kykenee suoriutumaan hankinnasta
- Vähimmäisvaatimus = vaatimus hankinnan kohteelle
 - Esimerkiksi tekninen ominaisuus tai vaatimus toteuttavalle henkilöstölle
- Vertailuperusteet = tarjoajien keskinäisessä vertailussa käytettävät tekijät

Sekaisin pisteytys ja soveltuvuus

MAO:144/2023 & MAO:313/2025

JHNY

MAO:144/2023

MAO:144/2023, asian tausta

- Hankinnan kohteena koulun laajennuksen rakennesuunnittelupalvelut, EU-hankinta, rajoitettu menettely
- Valittaja: Hankintapäätös ei ole sisältänyt vertailutaulukkoa.
 - Hankintapäätöksen yhteydessä tarjoajille on toimitettu hintavertailutaulukko, josta käy ainoastaan ilmi, että valittaja on ollut voittanutta tarjoajaa 200 euroa kustannuksiltaan kalliimpi
 - Hankintapäätöksessä tai siihen liitetyissä asiakirjoissa ei ole kerrottu ratkaisuun vaikuttaneita seikkoja sellaisella tarkkuudella, että tarjoaja voi päätöksen ja sen perustelujen nojalla arvioida, onko hankintamenettelyssä noudatettu hankintasäännösten velvoitteita.
- **Kyse siitä, onko hankintayksikkö menetellyt tarjousten vertailuperusteiden ilmoittamisessa, tarjousten vertailussa ja hankintapäätöstä perustellessaan hankintasäännösten vastaisesti**

MAO:144/2023, asian arviointi

- Referenssejä ja suunnitteluohjelmaa on hankinta-asiakirjoissa ilmoitettu käytettävän tarjousten vertailuperusteena ilman, että on kuvattu, miltä osin niitä käytetään soveltuvuuden arvioinnissa ja miltä osin tarjousten vertailussa.
- HY ei ole tehnyt riittävää eroa tarjoajan soveltuvuuden arviointiin ja tarjousten vertailuun liittyvien seikkojen välillä eikä ottanut hankintasäännöksissä edellytetyllä tavalla huomioon hankintamenettelyn vaihteellisuutta.
- Hankintapäätöksessä tai sen liitteinä olleissa asiakirjoissa ei ole esitetty tarjoajien tarjousten laatuasteita eikä laadullisten vertailuperusteiden sanallisia perusteluja hankintayksikön tarjouksille antamille pistemäärille.

MAO:144/2023, lopputulos

- MAO: tarjousvertailutaulukosta ole käynyt riittävällä tarkkuudella ilmi hankintapäätöksen perusteena olevan tarjousten laatuvertailun ja pisteytyksen perusteita, koska niistä ovat puuttuneet lähes kokonaan sanalliset perustelut.
 - pisteytyksen puutteelliset perustelut (objektiivinen kriteeri)
- MAO: HY on menetellyt hankinnassaan virheellisesti tarjoajien soveltuvuus- ja arviointiperusteita sekä tarjousten vertailuperusteita, tarjouksia vertaillessaan sekä hankintapäätöstä perustellessaan.
- Lopputulos: Järjestettävä uusi kisa → MAO kumoaa hankintapäätöksen, kieltää tekemästä hankintasopimusta sakon uhalla ja velvoittaa korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut

Yhteenveto

Muista, että hylätyt
tarjoukset eivät
etene pisteytykseen!

HY:n tulee muistaa tehdä riittävä ero
tarjoajan soveltuvuuden arvioinnin ja
tarjousten vertailun välillä →
vähimmäisvaatimukset ja
vertailuperusteet eivät voi olla samat!

JHNY

MAO:313/2025

MAO:313/2025, asian tausta 1/2

- Hankinnan kohteena lämpöpumppulaitoksen kaukolämpöelementit, valmisosat ja tarvikkeet, kilpailutettu kansallisena hankintana (käytetty väärää hankintailmoitusta), avoin menettely
 - Kyseessä erityisalojen hankinta
- Valittaja: Kokonaistaloudellisen edullisuuden vertailuperusteet on yksilöity vain ylätasolla eikä pisteytysperusteita ole avattu tarkemmin.
 - Vertailuperusteet epäselvät
 - Pisteytysperusteita ei ole ilmoitettu
 - Luottoluokitus vertailuperustetta käytetty virheellisesti.

→ **Puutteelliset pisteytysperusteet ja ei ole yksilöity vertailuperusteita tarjouspyynnössä**

MAO:313/2025, asian tausta 2/2

- Asianosaiset ja MAO olivat yhtä mieltä siitä, että hankinnasta oli virheellisesti julkaistu kansallinen hankintailmoitus, tarjousaika oli ollut liian lyhyt ja että vertailuperusteet oli ilmoitettu epäselvästi tarjouspyynnössä.
- Kyseessä oli erityisalojen piiriin kuuluva hankinta
 - Olisi pitänyt julkaista erityisalojen mukainen hankintailmoitus
- MAO otti asiassa kuitenkin vielä viran puolesta tutkittavakseen laadun vertailuperusteena käytetyn luottoluokituksen.

MAO:313/2025, asian arviointi

- HY:n on ennen tarjousten vertailua tutkittava tarjoajien soveltuvuus osallistua tarjouskilpailuun ja arvioitava tarjousten tarjouspyynnön mukaisuus.
- Hankintayksikön on erotettava ehdokkaiden tai tarjoajien soveltuvuutta koskevat vaatimukset hankinnan kohteelle asetettavista vaatimuksista.
- Tarjoajan soveltuvuuteen liittyviä tekijöitä ei lähtökohtaisesti tule käyttää tarjousten vertailussa.
 - Vertailuperusteet (toimitus- ja takuu-aika) ilmoitettu epäselvästi → antanut HY:lle liian laajan harkintavallan
 - Luottoluokitus ei soveltuva vertailuperuste
 - Kuuluu tarjoajan soveltuvuuden arviointiin, ei hinta-laatusuhteen vertailuun

MAO:313/2025, lopputulos

- MAO: tarjouspyynnössä ilmoitettu vertailuperuste luottoluokitus on liittynyt tarjoajan edellytyksiin toteuttaa hankinta, eikä hankinnan kohteeseen ja sen hinta-laatusuhteen vertailuun.
 - Hankintayksikkö ei siten ole tältä osin tehnyt tarjouspyynnössään eroa tarjoajan soveltuvuuden arviointiin ja tarjousten vertailuun liittyvien seikkojen välillä eikä ottanut hankinnassaan hankintasäännöksissä edellytetyllä tavalla huomioon hankintamenettelyn vaihteellisuutta.
- Lopputulos: Hankinta on jo pantu täytäntöön, ei määrätty hyvitysmaksua
 - Hyvitysmaksulle ei ollut edellytyksiä, ei voida luotettavasti todeta, että valittajalla olisi ollut todellinen mahdollisuus voittaa kisa
 - HY velvoitetaan korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut

Yhteenveto soveltuvuudesta ja pisteytyksestä

- Hankintasääntelyn lähtökohtana on hankintamenettelyn vaiheittaisuus, jossa on **keskeistä erottaa toisistaan tarjoajien soveltuvuuden arviointi ja tarjousten vertailu.**
- Nyt käsitellyssä ratkaisussa hankintayksikkö ei ollut tehnyt luottoluokituksen osalta eroa näiden kahden toisistaan erillisen vaiheen välillä. Luottoluokitus oli tarjouspyynnössä ilmoitettu vertailuperusteeksi.
 - Luottoluokitus liittyy kuitenkin hankintalaista ilmenevin tavoin sen varmistamiseen, että tarjoajalla on hankintasopimuksen toteuttamiseen tarvittavat taloudelliset ja rahoitusta koskevat voimavarat. → soveltuvuusperuste/vähimmäisvaatimus

JHNY

Liian suppeat perustelut

MAO:308/2023 & MAO:718/2024

JHNY

MAO:308/2023

MAO:308/2023, asian tausta

- Hankinnan kohteena koulukeskuksen laajennusurakka, EU-hankinta, kilpailullinen neuvottelumenettely
- Valittaja: Voittaneen tarjoajan tarjous on tarjouspyynnön vastainen (hankesuunnitelman, pedagogisen suunnitelman ja tilaohjelman osalta).
 - Tarjousvertailu on suoritettu virheellisesti (Laatupisteet annettu väärin)
 - Piha-alueiden ja tilojen sijoittelu ei vastannut vaatimuksia
 - Koululuokkien pinta-alavaatimusta ei ole noudatettu
- Kyse siitä, onko hankintayksikkö menetellyt hankintasäännösten vastaisesti, kun ei ole sulkenut voittaneen tarjoajan tarjousta tarjouskilpailusta tarjouspyynnön vastaisena ja **onko tarjousvertailu suoritettu virheellisesti**

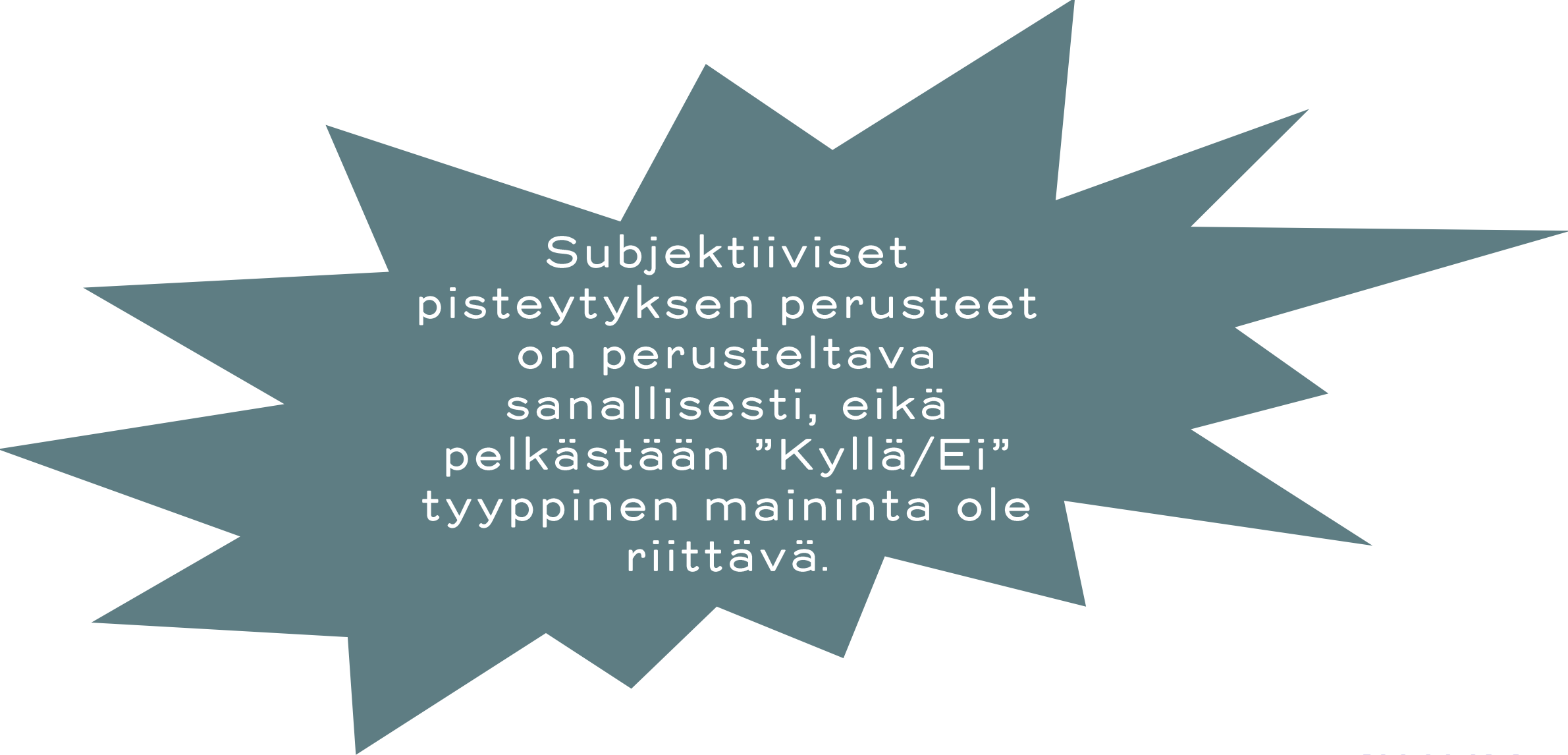
MAO:308/2023, asian arviointi

- Tarjousvertailun tulee tapahtua tarjouspyynnössä etukäteen ilmoitetun mukaisesti ja tarjouksissa ilmoitettuihin tietoihin perustuen tarjoajien kannalta tasapuolisesti.
- Pisteytysmuistiossa laadun vertailun pisteytys on perusteltu vain maininnalla ”OK” tai lyhyellä maininnalla siitä, miksi jokin kriteeri ei ole toteutunut.
 - Laadun vertailuperusteet ovat olleet varsin avoimia ja jättäneet avoimeksi sen, milloin hankintayksikkö katsoisi esimerkiksi pedagogisen suunnitelman tavoitteita koskevan ominaisuuden toteutuvan tai jäävän toteutumatta. → liian suppeat pisteytyksen perustelut

MAO:308/2023, lopputulos

- **MAO: tarjousvertailussa pisteytys on osin virheellinen ja hankintasäännösten vastainen.**
 - Voittaneen tarjoajan tarjous on poikennut merkittävästi pedagogisessa suunnitelmassa esitetyistä suunnittelun lähtökohdista sekä siitä vaatimuksesta, että tilojen on tullut olla lähekkäin.
 - Ei ollut perusteltu annettua pisteytystä riittävällä tavalla.
- **Lopputulos: Hankintapäätös kumotaan siltä osin kuin hankintaa ei ole keskeytetty, hankintasopimuksen täytäntöönpano kielletään 700 000 euron uhkasakon nojalla → tarjousvertailu ja perusteltu hankintapäätös on tehtävä uudelleen**
 - HY velvoitetaan korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut

MAO:308/2023 , yhteenveto

Subjektiiiviset
pisteytyksen perusteet
on perusteltava
sanallisesti, eikä
pelkästään ”Kyllä/Ei”
tyyppinen maininta ole
riittävä.

JHNY

MAO:718/2024

MAO:718/2024, asian arviointi

- MAO: Ei ole riittävää, että valittajalle toimitetuissa tarjoajakohtaisissa perusteluissa on vain yleisellä tasolla viitattu siihen, että tietyt roolit ovat puuttuneet valittajan toimintamallin kuvauksesta.
 - Perustelujen puutteellisuutta korostanut se, että tarjoajat eivät ole voineet liikesalaisuuksien vuoksi tutustua muiden tarjoajien laatimiin toimintamallien kuvauksiin ja siten itse arvioida vertailun lainmukaisuutta. → **tarjousvertailun pisteytyksen puutteelliset perustelut**

MAO:718/2024, lopputulos

- MAO: HY on menetellyt **virheellisesti hankintapäätöksen pisteytyksen perustelemisen osalta.**
- HY on tehnyt valituksen vireilletulon jälkeen hankintaoikaisupäätöksen, jolla se on täsmentänyt pisteytyksen perusteluja.
 - Valittajalle on toimitettu hankintaoikaisupäätöksen liitteenä uudet perustelut pisteytykselle.
 - MAO: HY on hankintaoikaisupäätöksessään korjannut perustelut ja niistä käy riittäväällä tavalla ilmi, mihin suoritettu pisteytys on vertailuperusteen (toimintamallin kuvauksen) osalta perustunut.
- Lopputulos: HY:n lainvastainen menettely ei ole vaikuttanut hankintamenettelyn lopputulokseen tai valittajan asemaan hankintamenettelyssä → seuraamusta ei voida määrätä ja valitus on pääasian osalta hylättävä.
 - HY oikaissut hankintapäätöksen vasta sen jälkeen, kun valittaja on tehnyt valituksen → HY velvoitetaan korvaamaan valittajan oikeuskäyntikulut

MAO:718/2024, yhteenveto

Jos vertailu perustuu HY:n arvioon, niin pisteytys tulee perustella sanallisesti tarjousvertailussa riittäväällä tavalla, eikä vain yleisesti.

JHNY

Hintavertailun
toteuttamistavan
sallittavuus

JHNY

MAO 512/2025

Mediaanihintaan perustuva vertailu

MAO 512/2025, asian tausta

- Siivouspalvelut toistaiseksi voimassa olevalle sopimuskaudelle, EU-hankinta
- Valituksen kohteena syrjiväksi ja suhteellisuusperiaatteen vastaiseksi koettu vertailu/hinnoittelumalli
- Pisteytys: Hinta maks. 80 p / laatu maks. 20 p
- Hinnan pisteytys: Suurimmat hintapisteet tarjoajalle, jonka vertailuhinta on lähimpänä mediaanihintaa. Mitä suurempi ero mediaanihintaan, sitä huonommat pisteet, esim.:

Tarjous 1
Hinta 70 €
56 p

Tarjous 2,
mediaani
Hinta 100 €
80 p

Tarjous 3
Hinta 120 €
64 p

MAO 512/2025, asian arviointi

- Vertailutapa johtaa siihen, että hinnaltaan halvin ja voittaneen tarjoajan tarjoukseen nähden kokonaistaloudellisesti edullisempi tarjous ei ole menestynyt tarjouskilpailussa
 - Hinnaltaan halvin tarjous sijoittunut vertailussa 6. sijalle, vaikka saanut voittajaa paremmat laatupisteet
- Tarjousten arviointimekanismi on perustunut tarjousten mediaanihintaan, jota tarjoajat eivät ole tiedneet tehdessään tarjoustaan
- Mediaanihinnan avoimuuden puute on voinut johtaa siihen, että hintaan on pitänyt laittaa ”ekstraa” pärjätäkseen
- Tarjouksen hinta itsessään ei ole omiaan kertomaan tarjouksen laadusta
- Tarjouspyyntö hankintasääntelyn vastainen, kisa uusiksi

Huomioita

- Looginen lopputulos
 - Mediaanihinnan vertailussa ei valituksi tule hinnaltaan halvin, kustannuksiltaan edullisin tai hinta-laatusuhteeltaan paras tarjous
 - Ei avoimuusperiaatteen mukaista
 - Aiempaa oikeuskäytäntöä: Espanja v. Komissio 2013 T-402/06
- Entä malli, jossa mediaanihinta ja sitä halvemmat tarjoukset saisivat samat pisteet vertailussa?
- Keinoja taklata halvat ja huonolaatuiset tarjoukset, esim.:
 - hinta-laatusuhteen painotus, laadun vertailu
 - korkeat laadun vähimmäisvaatimukset + sanktiot
 - laatulupaukset + sanktiot/kannusteet
 - mahdollisuus sulkea poikkeuksellisen alhaiset tarjoukset tarjouskilpailusta (HUOM! Kansallisissa ilmoitettava tarjouspyynnössä)

MAO 349/2025

Alennusprosentti vertailussa + hankinnan kohteen
määrittely

MAO 349/2025, asian tausta

- Yhteishankintayksikön kilpailuttama varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen oppimateriaalin sekä toisen asteen opetuksen oppimateriaalin puitejärjestelyt (118 m€ + 56 m€)
- Yhden toimittajan puitejärjestely, jossa tilaukset tehdään suoraan valitulta toimittajalta
- Hankintayksikkö pyytännyt tarjouksia hankintakanavasta, jonka kautta voi tilata oppimateriaaleja
 - Vähimmäisvaatimus: oltava tilattavissa tiettyjen nimettyjen kustantamojen oppimateriaalit
- Tarjousten vertailu ja tuotteiden hinnoittelu alennusprosentin perusteella
 - Alennus kustantajan tuotteelle määrittelemästä julkisesta hinnasta
 - Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena halvin hinta

MAO 349/2025, valitusperusteet

Hankinnan kohde:

- Hankinnan kohde määritelty väärin, tosiasiallinen hankittava tuote jäi kilpailuttamatta
- Määrittelyssä ei käytetty mainintaa ”tai vastaava”

Hinnoittelu ja vertailuperusteet:

- Alennusprosenttiin sidottu hinnoittelumalli johti siihen, että hinnat voivat muuttua vapaasti kustantamojen hinnanmuutosten mukaan
- Vertailun painotukset suosineet yhtä tarjoajaa sen kustantamokytköksen vuoksi

MAO 349/2025, hankinnan kohde

- Hankintayksiköllä on oikeus päättää hankintojensa sisällöstä tarpeidensa mukaisesti
 - Hankintojen kohteina hankintakanavat, joista puitejärjestelyn asiakkaat voivat tilata eri kustantamojen erilaisia oppimateriaaleja siltä osin, kuin niitä annettu jakeluun oman jakelukanavan ulkopuolelle
 - Oppimateriaalit sisältävät pedagogisesti, kielellisesti ja sisällöllisesti erilaisia ratkaisuja, eivät korvattavissa keskenään
 - Kustantamoilla on julkaisuoikeus kustannussopimuksiensa mukaisiin teoksiin, ja tietty teos voidaan hankkia vain tietyltä kustantamolta. Kustantamoiden välinen vertailu ei ole saman teoksen osalta mahdollista.
- Kustantajien mainitsemisen ei katsottu viittaavaan tietyn tarjoajan tavaroihin, palveluihin tai tuotantoon tarjouspyynnöissä siten, että viittaus suosisi tai syrjisi tiettyjä tarjoajia tai tavaroita

MAO 349/2025, hinnoittelumalli ja vertailun painotus

- Alennusprosenttiin perustuva hinnoittelumalli ei lain vastainen
 - Toimittajat sidottuja alennusprosenttiin koko sopimuskauden
 - ei johda menettelyn ulkopuolisiin suoraankintoihin tai sellaisiin hintamuutoksiin, joita ei olisi tarjouspyynnössä huomioitu
 - Myöskään vertailun painotus, jossa yhden kustantamon tuotteilla suurin painoarvo, ei ollut suosiva, vaan antoi realistisen kuvan siitä, miten ostot jakautuvat
- Hankintayksikön menettely ok

Huomaa:

Alennusprosentin oltava vertailukelpoinen eli kaikkien tarjoajien annettava alennus samasta lähtöhinnasta/-tasosta

Tapauksessa käytetty tapa määrittellä hankinnan kohde soveltunee harvoihin hankintoihin

+ Muista myös EUT C-737/22, Bib Media +

Osa 1:
Kirjat ja
nuotit,
Itä-
Tanska

Osa 2: Kirjat
ja nuotit,
Länsi-Tanska

- Kirjastomateriaalin puitejärjestely
 - Kahteen osaan valitaan yksi toimittaja per osa
 - Tarjotut hinnat koskevat molempien alueiden asiakkaita
 - Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen tehnyt valitaan toimittajaksi osaan 2
 - Toiseksi edullisimman tarjouksen tehnyt valitaan toimittajaksi osaan 1, MUTTA valinta edellyttää, että toimittaja toimittaa tuotteet **samaan hintaan kuin osan 2 toimittaja**
 - Jos toimittaja ei suostu, tarjotaan osaa samoin ehdoin kolmanneksi edullisimmalle toimittajalle jne.
 - Jos kukaan muu ei suostu, tarjotaan osaan 2 valitulle
- Malli oli OK
- Ks. tarkemmin esitysmateriaalit: [Marraskuun 2024 Case-keskiviikossa pöydällä suosikitapaukset | Hankinnat](#)

Vinkit vertailuperusteiden laatimiseen:

- Mieti tarkasti, mitä (laatu)seikkoja arvostetaan, miten ne kuvataan ja mistä ollaan valmiita maksamaan ”ekstraa”
- Testaa vertailua kuvitteellisilla tarjouksilla – onko lopputulos järkevä?
- Pidä vähimmäisvaatimukset ja vertailuperusteet selkeästi erillään
- Vältä tarpeetonta monimutkaisuutta

JHNY

Vuoden kiinnostavimmat oikeustapaukset

Vuoden kiinnostavimmat caset 1/2

- Muu päätös 2250/2025
Sidosyksikköasemalle ei ollut perusteita.
Määräysvaltaa sidosyksikköön ei ollut
- EUT C-424/23 Dyka Plastics - Tietyn
(yleis)materiaalin vaatiminen hankinnan kohteessa oli
kiellettyä
- MAO 203/2025 - Esimerkkituotteiden nimeäminen
tarjouspyynnössä oli ongelmallista
- C-578/23, Yksinoikeuteen perustuvan suorahankinta
ei ollut sallittu kun yksinoikeus johtui hankintayksikön
toimenpiteistä

Vuoden kiinnostavimmat caset 2/2

- MAO 548/2025 Määräysvalta oli olemassa. Kyseessä oli sidosyksikkö
- MAO 612/2025 Aikaisempia kokemuksia sai käyttää poissulkemisessa
- MAO 344/2025 – Kuvaus tarjoajalle lähetetystä selvitys-/täsmennyspyynnöstä puuttui hankintapäätöksestä, mikä pidensi valitusaikaa (hankintayksikkö kuitenkin ”voitti” valituksen)
- MAO 506/2025 ja EUT C-282/24 Polismyndigheten: Hankintasopimusta/puitejärjestelyä sai muuttaa, ei muuttanut ”yleistä luonnetta”

Kiitos

hankinnat.fi

JHNY